

Załącznik do uchwały Nr LVIII/387/22  
Rady Gminy Sulmierzyce  
z dnia 20 grudnia 2022 r.



**GMINNY PROGRAM  
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA  
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII  
W GMINIE SULMIERZYCE  
NA LATA 2023-2025**

## WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii gminy Sulmierzyce na lata 2023-2025 określa działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, profilaktyki uzależnień i minimalizacji szkód, jakie wynikają z nadużywania alkoholu oraz w zakresie walki z narkomanią. Gmina na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określa działania i realizuje zadania własne związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii, uzależnienia od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych.

Uzależnienia behawioralne określają takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności np. hazard, zakupy, granie w gry itp., a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Uzależnienia stanowią poważny problem współczesnego świata. Ryzyko uzależnienia się od wielu środków jest zbyt niepokojące wobec łatwej do nich dostępności.

Także uzależnienie od alkoholu jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Choroba alkoholowa ma wiele aspektów: wpływa na sferę zdrowotną, psychiczną, duchową i rodzinną uzależnionego. Problemy wynikające z nadużywania alkoholu wpływają na wiele dziedzin życia społecznego. Przyczyniają się do negatywnych zjawisk, jak wypadki komunikacyjne, wykroczenia i czyny karne jak również przemoc domowa.

Kolejnym poważnym problemem jest zażywanie narkotyków. Uzależnienie od narkotyków jest problemem wieloaspektowym. Oddziałuje na samego uzależnionego, niszcząc jego zdrowie, na jego rodzinę, ale także na całe społeczeństwo. Zjawisko narkomanii pociąga za sobą liczne konsekwencje m.in. zatrucia organizmu, infekcje, depresja. Szybkie tempo życia, postęp technologiczny i wzrost konsumpcji są również przyczyną uzależnienia od dopalaczy i innych środków zastępczych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025 jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych oraz określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, poz. 2469, z 2022 r., poz. 24, poz. 218, poz. 1700, poz. 2185), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050, z 2021 r., poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, poz. 764, poz. 1700, poz. 1812).

Gmina Sulmierzyce jest gminą wiejską w powiecie pajęczańskim w województwie łódzkim.

Według danych z ewidencji ludności Gminę Sulmierzyce zamieszkuje 4431 (stan na 12.12.2022 r.) z czego:

1. 808 osób w wieku przedprodukcyjnym, to jest do 18 r. życia,
2. 2613 osób w wieku produkcyjnym, to jest kobiety i mężczyźni w wieku 18-67 lat,
3. 1010 osób w wieku poprodukcyjnym, to jest kobiety i mężczyźni powyżej 67 lat.

Osoby te zamieszkują w 24 miejscowościach z czego najliczniejsza jest sama miejscowość Sulmierzyce.

Sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy w 2022 r. była prowadzona w 20 punktach w tym:

- 6 punktów które prowadzą sprzedaż alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży (bary, restauracje),
- 14 punktów -poza miejscem sprzedaży (sklepy).

Rozmieszczenie punktów:

1. Bogumiłowice -2
2. Chorzenice -3
3. Dworszowice Pakoszowe -1
4. Eligiów – 1
5. Kuźnica – 1
6. Ostrołęka – 2

## 7. Piekary – 1

## 8. Sulmierzyce – 9

Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej punktów sprzedaży jest w miejscowości Sulmierzyce.

Na 1 punkt sprzedaży alkoholu przypada ok. 181 osób dorosłych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może wszcząć postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Dlatego osoby uzależnione i członkowie ich rodzin mogą szukać pomocy w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest motywacja osób uzależnionych do podjęcia leczenia i wskazania sposobów na przezwycięzenie problemu uzależnienia.

Liczba wniosków skierowanych do sądu 2.

Zjawisko nadużywania alkoholu współwystępuje bardzo często ze zjawiskiem stosowania przemocy w rodzinie.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Pajęcznie wynika, że w 2022 roku było przeprowadzonych 25 interwencji domowych, przyczyna była związana ze spożywaniem alkoholu, podjęto 2 interwencje w miejscach publicznych, ujawniono 18 wykroczeń drogowych tj. kierujących pod wpływem alkoholu, 2 przypadki znęcania się nad rodziną, przeprowadzono 27 rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych z osobami nadużywającymi alkoholu, ujawniono 8 przestępstw drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

W roku 2022 Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Sulmierzycach nie wydał żadnej obdukcji lekarskiej na skutek pobicia przez osobę nadużywającą alkoholu. Z powodu szkodliwego picia alkoholu leczonych było 11 osób.

W Samodzielnym Publicznym Gminnym Ośrodku Zdrowia w Sulmierzycach w 2022 roku raz w tygodniu jest prowadzona Poradnia Życia Rodzinnego która ma na celu:

- pomoc osobom uzależnionym w utrzymaniu abstynencji;
- pomoc osobom współuzależnionym w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i wychowawczych;
- negocjacje i mediacje;

Poradnia Życia Rodzinnego kieruje dyplomowany pedagog resocjalizacji. Poradnia czynna jest w każdy piątek w godz. od 13:00 do 16:00. W 2022 roku odbyło się 48 spotkań terapeutycznych, w spotkaniach uczestniczyły rodziny oraz osoby indywidualne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach w roku 2022 objął pomocą trzy rodziny z problemem alkoholowym. Skład tych rodzin to cztery osoby (dwie rodziny jednoosobowe i jedna dwuosobowa). Pomoc ta była realizowana w formie zasiłków: okresowych, celowych, bezpłatna żywność i praca socjalna.

Osoby uzależnione, jak również osoby współuzależnione mogą podjąć leczenie w Poradni Odwykowej w Radomsku Cogito. W 2022 r. zgłosiło się tam 5 osób uzależnionych od alkoholu i 2 osoby pijące szkodliwie. Mogą również skorzystać z pomocy terapeutki ds. uzależnień na zasadzie konsultacji i działań terapeutycznych, która pracuje na terenie naszej gminy. Terapeutka podjęła pracę z 16 osobami uzależnionymi, jak również ich rodzinami w tym 4 nowych przypadków. Praca ta polegała głównie na motywowaniu do zaprzestania picia i utrwalaniu tych zachowań oraz zachęcaniu do podejmowania współpracy z grupami terapeutycznymi, a w razie potrzeby organizowaniu terapii w Ośrodku Terapii i Uzależnień. W ramach współpracy z rodzinami osób uzależnionych prowadziła profilaktykę i szeroko rozumiane działania osłonowe, jak również interwencje z osobami współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie, która często towarzyszy uzależnieniu od alkoholu. Wzmacnia osoby współuzależnione i ukierunkowuje je do korzystania z dostępnych środków terapeutycznych i prawnych. W 2022 roku przeprowadziła 106 rozmów terapeutycznych i konsultacyjnych.

Na terenie gminy Sulmierzyce funkcjonują szkoły podstawowe tj.

Szkoła Podstawowa im. księcia Józefa Poniatowskiego w Sulmierzycach,

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Bogumiłowicach

Szkoła Podstawowa w Dworszowicach Pakoszowych.

Przedszkola:

Publiczne Przedszkole w Sulmierzycach

Przedszkole w Bogumiłowicach

W każdej placówce na terenie gminy jest zatrudniony pedagog, pedagog specjalny, psycholog, którzy na bieżąco współpracują z komisją, jak również są członkami zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.

Przy Szkole Podstawowej w Sulmierzycach działa świetlica szkolna oraz w godzinach popołudniowych otwarta jest sala gimnastyczna, z której może korzystać młodzież i mieszkańcy gminy.

W Sulmierzycach 2 razy w tygodniu odbywają się zajęcia:

- karate tradycyjne dla dzieci i młodzieży ( 2h tygodniowo - środa i sobota);
- zajęcia dla dorosłych pilates, fitness (2h tygodniowo - środa i sobota);
- zajęcia ruchowe zumba (2h tygodniowo – poniedziałek – piątek);
- zajęcia taneczne dla dzieci „MASS TEAM” ( każdy czwartek od 13.30-15.30);
- zajęcia robotyki oraz projektowanie i drukowanie 3D (cztery dni w tygodniu).

Na terenie gminy w 12 miejscowościach działają świetlice wiejskie, tj. Eligiów, Kuźnica, Piekary, Bieliki, Chorzenice, Wola Wydrzyna, Bogumiłowice, Sulmierzyce, Ostrołęka, Dworszowice Pakoszowe, Sulmierzyce oraz Kodrań. W świetlicach tych organizowane są: spotkania, zajęcia taneczne, plastyczne, kulinarne jak również prowadzone są zajęcia rękodzieła w ramach Mobilnej Pracowni Twórczej z mieszkańcami Gminy Sulmierzyce.

Kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej organizuje różnego rodzaju zajęcia m.in.: dla dorosłych: joga, warsztaty z rysunku i malarstwa, gimnastyka dla seniorów, Dyskusyjny Klub Książki oraz dla dzieci np. kółko wokalne, zajęcia z rysunku i malarstwa, gra na keyboardzie, nauka gry na instrumentach dętych, spotkania autorskie, konkursy, wycieczki, wyjazdy do kina itp. W okresie wakacji i ferii organizowane są różnego rodzaju warsztaty dla dzieci i młodzieży. Wynika z tego, iż obecnie młodzież, jak również osoby dorosłe mają dużo propozycji spędzania czasu wolnego.

### **CELE PROGRAMU**

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Sulmierzyce oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

### **ADRESACI PROGRAMU**

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Sulmierzyce, a w szczególności do :

- 1) mieszkańców Gminy Sulmierzyce,
- 2) dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- 3) kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli,
- 4) organizacji pozarządowych,
- 5) osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- 6) przedsiębiorców i sprzedawców napojów alkoholowych, pozostałej społeczności lokalnej.

Do zadań własnych gminy w dziedzinie profilaktyki alkoholowej i narkomanii należy:

**Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez:**

- 1) Finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Prowadzenie i utrzymanie Poradni Życia Rodzinnego oraz Terapeutki dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 3) Prowadzenie rozmów informacyjno-motywujących z osobami uzależnionymi i sprawcami przemocy w rodzinie w celu zmobilizowania ich do podjęcia leczenia odwykowego.
- 4) Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 5) Zakup materiałów edukacyjnych dla szkół, świetlic wiejskich, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulmierzycach, Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Sulmierzycach w zakresie profilaktyki alkoholowej i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

**Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomania, oraz uzależnienia behawioralne pomocy psychologicznej i prawnej, a szczególnie ochrony przez przemocą w rodzinie.**

- 1) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wieluniu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.
- 2) Motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia.
- 3) Pomoc rodzinom i dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym np. dofinansowanie wycieczek, kolonii jak również pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna lub terapeutyczna.
- 4) Udzielanie wsparcia po zakończeniu leczenia.
- 5) Wynagrodzenie członków Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulmierzycach.

**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych**

- 1) Finansowanie programów profilaktycznych i pomocy dydaktycznych skierowanych do uczniów szkół z terenu Gminy Sulmierzyce.
- 2) Finansowanie lub dofinansowanie konkursów dla placówek oświatowych prowadzących działalność profilaktyczną na terenie gminy.
- 3) Realizacja programów wychowawczo-artystycznych mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom różnych uzależnień wśród dzieci i młodzieży np. spektakle teatralne i programy edukacyjno-profilaktyczne, warsztaty, pogadanki o tematyce uzależnień.
- 4) Rozszerzenie zajęć profilaktycznych o różne formy zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- 5) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do właścicieli sklepów i sprzedawców napojów alkoholowych.
- 6) Finansowanie bieżącej działalności świetlic wiejskich na terenie Gminy Sulmierzyce.

**Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień w tym behawioralne**

- 1) Współpraca z profesjonalnymi instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień m.in.:
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach,
  - Komenda powiatowa Policji w Pajęcznie,
  - Służba Zdrowia,
  - Sądy
  - Kuratorzy,
  - Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola)
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie
  - Zespół Interdyscyplinarny

- 2) Wspomaganie podejmowanych przez organizacje i instytucje dzialan promujacych zdrowy styl zycia i edukacje w obszarze uzaleznien: festyny, turnieje, zawody sportowe, pikniki rodzinne.
- 3) Finansowanie autorskich programow profilaktycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, które spełniają kryteria i posiadają odpowiednie rekomendacje.

**Podejmowanie innych dzialan wynikajacych z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdzialaniu alkoholizmowi.**

- 1) Interwencja w przypadku sprzedazy alkoholu nieletnim.
- 2) Interwencja w przypadku promocji i reklamy w sposob niezgodny z postanowieniami ustawy.
- 3) Kontrola punktow sprzedazy napojow alkoholowych.
- 4) Badanie dostepności sprzedazy alkoholu nieletnim wraz z kampanią informacyjną.

**Zabezpieczenie finansowe realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.**

Finansowanie realizacji niniejszego programu będzie dokonywane w ramach środków budżetu gminy Sulmierzyce pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W projekcie budżetu gminy na 2023 r. zaplanowano wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie **194.000,00** złotych z czego:

1. Kwotę w wysokości **62.000,00** przeznacza się na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Kwotę w wysokości **77.000,00** przeznacza się na udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. Kwotę w wysokości **9.000,00** przeznacza się na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
4. Kwotę w wysokości **7.000,00** przeznacza się na wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. Kwotę w wysokości **39.000,00** przeznacza się na wynagrodzenie członków komisji w formie diety w wysokości 500,00 złotych za udział w posiedzeniach komisji.